

Dosarul nr. 2ra-1502/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

7 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Nina Vascan
Victor Burduh
Victor Boico
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Tatiana Murtîceva

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Murtîceva împotriva Silviei Oprea, Vasilii Cazacu și R. Școrupeevea cu privire la constatarea faptului discreditării, lipsirea de drepturi, libertăți și interese legitime, lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale și declararea nulă a raportului de expertiză psihiatrică

împotriva deciziei din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Tatiana Murtîceva și menținută hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 19 august 2016, Tatiana Murtîceva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Silviei Oprea, Vasilii Cazacu și R. Școrupeevea, intervenient accesoriu Spitalul Clinic de Psihiatrie mun. Chișinău cu privire la constatarea faptului discreditării, lipsirea de drepturi, libertăți și interese legitime, lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale și declararea nulă a raportului de expertiză psihiatrică.

În motivarea acțiunii a invocat că la 24 decembrie 2004, comisia judiciară de expertiză psihiatrică în componența Silviei Oprea, Vasilii Cazacu și R. Școrupeevea au întocmit, pentru Judecătoria Botanică mun. Chișinău, raportul nr. 61-z cu privire la capacitatea ei de exercițiu, în timp ce dânsa se afla în Armenia în calitate de refugiat.

A remarcat că comisia menționată a luat ca bază circumstanțele din cartela ei medicală, care însă nu corespund adevărului, fiind niște fapte eronate indicate de către copiii săi.

A invocat dezacordul cu raportul de expertiză psihiatrică nr. 61-z din 24 decembrie 2004, deoarece este întemeiat pe neadevăruri, ceea ce a dus la discriminarea ei în fața societății, lipsirea de drepturi, libertăți și interese legitime, precum și la lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, a relatat că s-a adresat de câteva ori comisiei de experți în vederea constatării condițiilor efectuării raportului de expertiză menționat, fiindu-i comunicat că în privința ei nu au nimic, deși au fost efectuate la 12 noiembrie 2003 și 24 decembrie 2004 expertiza în absență, ce o vizează.

A precizat că, în alt dosar civil, instanțele de judecată superioare nu au luat în vedere raportul de expertiză nr. 61-z din 24 decembrie 2004 și nici hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, prin care dânsa a fost recunoscută XXXXX și nu i-au restituit apartamentul vândut în baza procurii eliberate de ea.

La fel, a menționat că în anul 1992, Spitalul de Psihiatrie a declarat-o XXXXX, însă potrivit raportului s-a tratat de XXXXX.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 280 Cod civil, art. 110 CPC, art. 327, 332 alin. (1) Cod penal.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului discreditării, lipsirea de drepturi, libertăți și interese legitime, lezarea onoarei, demnității și reputației profesionale și declararea nulă a raportului de expertiză psihiatrică nr. 61-z din 24 decembrie 2004.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Tatiana Murtîceva și menținută hotărârea primei instanțe.

La 31 mai 2018, Tatiana Murtîceva a declarat recurs împotriva deciziei din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că erorile admise de instanța de apel au dus la încălcarea drepturilor și libertăților ei fundamentale.

A reiterat că necesită a fi remisă cauza la rejudecare, astfel încât la examinarea acesteia să participe intimații.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, dânsa a demonstrat netemeinicia raportului de expertiză psihiatrică nr. 61-z din 24 decembrie 2004, la materialele dosarului fiind anexate probe în acest sens.

A evidențiat că, în alt dosar civil, instanțele de judecată superioare nu au luat în vedere raportul de expertiză nr. 61-z din 24 decembrie 2004 și nici hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, prin care dânsa a fost recunoscută XXXXX, punând la bază declarațiile notarului, care a indicat precum că dânsa era XXXXX la momentul întocmirii procurii pentru vânzarea apartamentului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 3 mai 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 238 vol. I), însă careva date care ar indicat recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 31 mai 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul din alte motive, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, după cum denotă actele cauzei Caren Mrcîțev a depus o cerere în instanța de judecată cu privire la declararea mamei sale Tatiana Mrcîțeva ca XXXXX.

Este cert și faptul că în cadrul examinării cererii cu privire la declararea XXXXX, de către instanța de judecată a fost dispusă efectuarea expertizei psihiatrice în privința Tatiane Mrcîțeva.

Ca urmare, prin raportul de expertiză psihiatrică legală nr. 61-z-2004 din 24 decembrie 2004 s-a constatat că Tatiana Mrcîțeva XXXXX (f. d. 11-14 vol. I).

Prin hotărârea din 10 ianuarie 2005 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, a fost admisă cererea lui Caren Mrcîțev și declarată Tatiana Mrcîțeva ca XXXXX (f. d. 15-15 verso).

Ulterior, prin hotărârea din 27 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, Tatiana Mrcîțeva a fost declarată drept persoană XXXXX, în cauza civilă la cererea lui Caren Mrcîțev și Angela Mrcîțeva, persoane interesate Spitalul Clinic de Psihiatrie, Organul de tutelă și curatelă a Preturii sect. Botanica mun. Chișinău, Procuratura sect. Botanica mun. Chișinău, Tatiana Mrcîțeva (f. d. 6 vol. I).

Tatiana Mrcîțeva înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva Silviei Oprea, Vasilii Cazacu și R. Școrupeeva, intervenient accesoriu Spitalul Clinic de

Psihiatrie mun. Chişinău, a solicitat constatarea faptului discreditării, lipsirea de drepturi, libertăţi şi interese legitime, lezarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale şi declararea nulă a raportului de expertiză psihiatrică legală nr. 61-z din 24 decembrie 2004.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanţă a respins acţiunea ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către Tatiana Murtîceva instanţa de apel a respins apelul şi a menţinut hotărârea primei instanţe.

La adoptarea unei asemenea soluţii, instanţa de apel a concluzionat că prezenta acţiune a fost înaintată de către Tatiana Murtîceva împotriva Silviei Oprea, Vasilii Cazacu şi R. Şcorupeevea în calitate de experţi, identificaţi particular, care nu poartă răspundere individuală, or, raportul de expertiză contestat a fost întocmit de o comisie de experţi din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie a mun. Chişinău.

În acelaşi timp, instanţa de apel a conchis că Tatiana Murtîceva nu a prezentat probe şi temeuri juridice de discreditare, de privare de drepturi şi libertăţi, de încălcare a intereselor legitime şi nu a demonstrat presupusele insulte onoarei şi cum a suferit reputaţia profesională.

Instanţa de recurs constată, însă, că deşi instanţa de apel corect a ajuns la concluzia netemeinicii acţiunii, concluziile acesteia, expuse în decizie, sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei şi respectiv, impune casarea unei astfel de decizii, cu menţinerea în vigoare a hotărârii primei instanţe.

Astfel, instanţa de recurs reţine că raportul de expertiză psihiatrică legală nr. 61-z-2004 din 24 decembrie 2004, nulitatea căruia se solicită în speţă, a fost întocmit de către experţii psihiatri în componenţa Silviei Oprea, Vasilii Cazacu şi R. Şcorupeevea din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie a mun. Chişinău (f. d. 11-14 vol. I).

În conformitate cu prevederile art. 55 CPC, se consideră participanţi la proces: părţile, intervenienţii, procurorul, petiţionarii, persoanele care, în conformitate cu art.7 alin. (2), art. 73 şi 74, sunt împuternicite să adreseze în instanţă cereri în apărarea drepturilor, libertăţilor şi intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum şi persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecţie în cazurile de violenţă în familie şi în cauzele cu procedură specială.

Totodată, art. 59 CPC, indică expres că parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, *ca subiect al raportului material litigios*.

Raportând dispoziţiile normelor citate supra la circumstanţele speţei, Colegiul conchide că prima instanţă corect a concluzionat că Tatiana Murtîceva nu a determinat pârâtul corespunzător împotriva căruia urma să înainteze pretenţiile sale.

Or, Silvia Oprea, Vasilii Cazacu şi R. Şcorupeevea în calitate de persoane fizice, care au făcut parte din comisia de experţi la întocmirea raportului de expertiză psihiatrică legală nr. 61-z-2004 din 24 decembrie 2004 nu poartă răspundere individuală pentru acţiunile ce ţin de executarea obligaţiunilor sale de serviciu.

Astfel fiind, având în vedere că Spitalul Clinic de Psihiatrie mun. Chișinău a fost indicat de către Tatiana Murtîceva în acțiune în calitate de intervenient accesoriu, ținând cont de principiul disponibilității, care prevede dreptul persoanei de a se folosi de dreptul său la discreția sa, instanța nu poate interveni în alegerea și determinarea pârâtului corespunzător, acesta fiind un drept al reclamantei.

Mai mult că, odată cu excluderea prin Legea nr. 244-XVI din 21 iulie 2006 a prevederilor art. 64 CPC, potrivit cărora instanța de judecată, cu acordul reclamantului, putea dispune înlocuirea părții care figurează greșit în proces, a fost dat de înțeles că în cazul în care se constată că acțiunea nu a fost intentată de reclamantul corespunzător sau că acțiunea nu este îndreptată împotriva unei persoane care trebuie să răspundă în acțiunea dată, instanța de judecată nu va putea dispune înlocuirea părții care figurează greșit în proces.

Ca urmare, având în vedere că Tatiana Murtîceva și-a înaintat pretențiile sale împotriva pârâților Silva Oprea, Vasilii Cazacu și R. Școrupeevea, ca persoane fizice, prima instanță justificat a respins acțiunea Tatiane Murtîceva ca fiind depusă împotriva pârâților necorespunzători.

În conexiunea celor relatate, se constată a fi irelevante argumentele recurente Tatiane Murtîceva invocate în cererea de recurs cu privire la netemeinicia reținerii de către instanțele de judecată ierarhic inferioare cu privire la depunerea de către ea a acțiunii împotriva pârâților necorespunzători.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, deși instanța de apel constatând temeinicia hotărârii primei instanțe cu reținerea că acțiunea depusă de Tatiana Murtîceva nu este îndreptată împotriva persoanei care trebuie să răspundă în acțiunea dată în calitate de pârât, într-un mod contradictoriu, în alt context, a menționat, ca temei de netemeinicie a acțiunii, și faptul că Tatiana Murtîceva nu a prezentat probe și temeuri juridice care ar confirma discreditarea ei, privarea de drepturi și libertăți, de încălcare a intereselor legitime, și nu a demonstrat nici presupusele insulte a onoarei, precum și reputației profesionale.

Față de acest aspect, este evident că concluziile instanței de apel expuse în conținutul deciziei recurate sunt contradictorii, fapt inacceptabil conform legislației procedurale, drept urmare, se impune casarea integrală a deciziei din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Tatiana Murtîceva.

Se casează integral decizia din 2 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Murtîceva împotriva Silviei Oprea, Vasilii Cazacu și R. Școrupeevea cu privire la constatarea faptului discreditării, lipsirea de drepturi, libertăți și interese legitime, lezarea onoarei,

demnității și reputației profesionale și declararea nulă a raportului de expertiză psihiatrică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Nina Vascan

Victor Burduh

Victor Boico

Ala Cobăneanu